

Matevž Marinko

4 - P (SINONIMI 4P, 4 P, 4-P)

Jame okoli planine Poljana poimenujemo z bohinjskimi narečnimi besedami. 4 - P pa zagotovo ni bohinjska narečna beseda. A vendar ima prav poseben pomen. Pomeni namreč našega Precednika, PodPrecednika in Perota, ki so prvopristopniki. Tako dobimo štiri p-je, pa še prav posebno priložnost, da lahko zamenjamo jami na Poljani in Kaninu. Nekateri obljublajo celo sistem P4-4 - P, a to bi bila že prevelika zmešnjava.

Ko je hribe okoli Poljane še prekrivala debela snežna odeja, je bil najden ogromen in obetaven dihalnik. Če se ne motim, ga je našel Matičev dron, ki ga je kasneje na Poljani vzel konec. 13. junija 2021 smo si šli zadevo ogledati od bliže. Pravzaprav sta si zadevo ogledala le Matic in Jure, ostali smo šli v druge jame. Vračali smo se mimo 4 - P. Takrat to še ni bila jama, saj je bila vhodna ožina še preozka. Precedniku in PodPrecedniku se namreč ni uspelo precediti skozi. Pero pa je v precejanju samega sebe precej dober in kmalu je lahko povedal, da jama gre.

Podobno stvar nam je že ves čas prišepetaval močan prepah. Vhod je res čuden, bolj kot na globoko jama spominja na jazbino. Nekakšen poševen ozek rovček s šodrom na dnu. Kmalu pridemo do omenjene ožine. Po ožini gre rov naprej poševno navzdol, a postane precej širši. Po vsega skupaj kakih 15 metrih pridemo do prve stopnje. Na globini 50 metrov ima jama prvi odcep. Tam je nekakšna dvorana. Lahko splezamo med ogromne kamnite bloke in nadaljujemo po breznu, a se to kmalu zaključuje.

Glavno nadaljevanje je v ožjem brezenčku, kjer je tudi prepah precej močan. Od globine 100 metrov naprej postanejo brezna zelo prostorna, na dnu vsakega pa je dvorana. V jami se zdi, kot da se spuščate iz dvorane v dvorano. Na globini 170 metrov pa je tega konec. Tam jama pokaže zobe. Treba se je prebiti čez podor, v katerem niso ravno vse skale stabilne. Ko pa pridemo čez, se začne meander. Ni prijetno. Na srečo smo v prvem delu meandra našli prehod po

višjem nivoju. Ta je precej udobnejši, a ima še vseeno nekaj ostrih in precej nadležnih ožin. A prihranjeno je tlačenje nad precej mrzlim potočkom – med raziskovanjem sem se namreč vanj ulegel in zajel z obema škornjema. Ni bilo hudega, malo me je zeblo, ko pa se je na poti ven vsa voda v kombinezonu segrela, sem imel občutek, da se bom skuhal. Sem kar vesel, da nam ni treba po tej poti.

Meander se še nadaljuje. Oba dela se kasneje združita, pridemo do nekaj krajših stopenj. Na eni izmed njih se je zgodila nezgoda, ki je opisana v drugem članku. Na srečo ni imela hujših posledic. Voda nato odteče v še nepregledan rov. Meander se po suhem nadaljuje še kakih 200 metrov in je mestoma precej ozek. Nekateri zato pravijo, da jama spominja na Evklida.

Po dolgem tlačenju spet pridemo do brezna. Tega je slabih 200 metrov, brez večjih prekinitev ali ožin. Na žalost ga še nisem uspel obiskati. Bajje ima precej nadaljevanj v oknih in na dnu. Tam izgleda zelo podobno rovom v Grvnu na teh globinah. Predvsem po količini blata. Drugače pa je jama 4 - P že na dveh mestih od Grvna oddaljena manj kot 50 metrov. Povezava se vsekakor obeta.

Mogoče bomo v prihodnje na Brač (bivak v Grvnu) lahko hodili skozi 4 - P. Mogoče pa zaradi ozkega meandra to sploh ne bo bližnjica. Bomo videli. Vsekakor se nam na Poljani v vseh jamah obeta še ogromno rovov.

Zanimivo je tudi to, da poleti na vhodu piha v jama, v meandru pa je prepah obraten. To si zaenkrat razlagam kot to,

da smo zagotovo kakšno nadaljevanje izpustili. Na Poljani je to resnejši problem, kot se zdi. 4 - P je zaenkrat še kolikor toliko pod kontrolo, a bo kmalu povezan v sistem z jama, ki ima, kar se tega tiče, večji problem. Zdi se mi, da je precej perspektivnih nadaljevanj pozabljenih zaradi toliko novih. Če lahko v brezveznih odcepih najdemo več kot pol kilometra rovov s 60 nadaljevanji in ogromnim prepahom, potem je ta jama neomejena.

Seveda so nekateri brezvezni odcepki še vedno le to, kar na začetku zglejajo. Tudi na Poljani sem že bil v jami in prižmaril ven z okroglimi nič novimi metri. A to je redkost, sicer pa se jame nikoli ne zaključijo! Mogoče se bo število nadaljevanj kdaj precej skrčilo, a ne smemo obupati. Za ožino, podorom ali kaminom bodo spet ogromni rovi. Mogoče bo kje tudi manj blata. A to so le sanjarije. Mogoče se bodo nadaljevanja odpirala vse do izvirov.

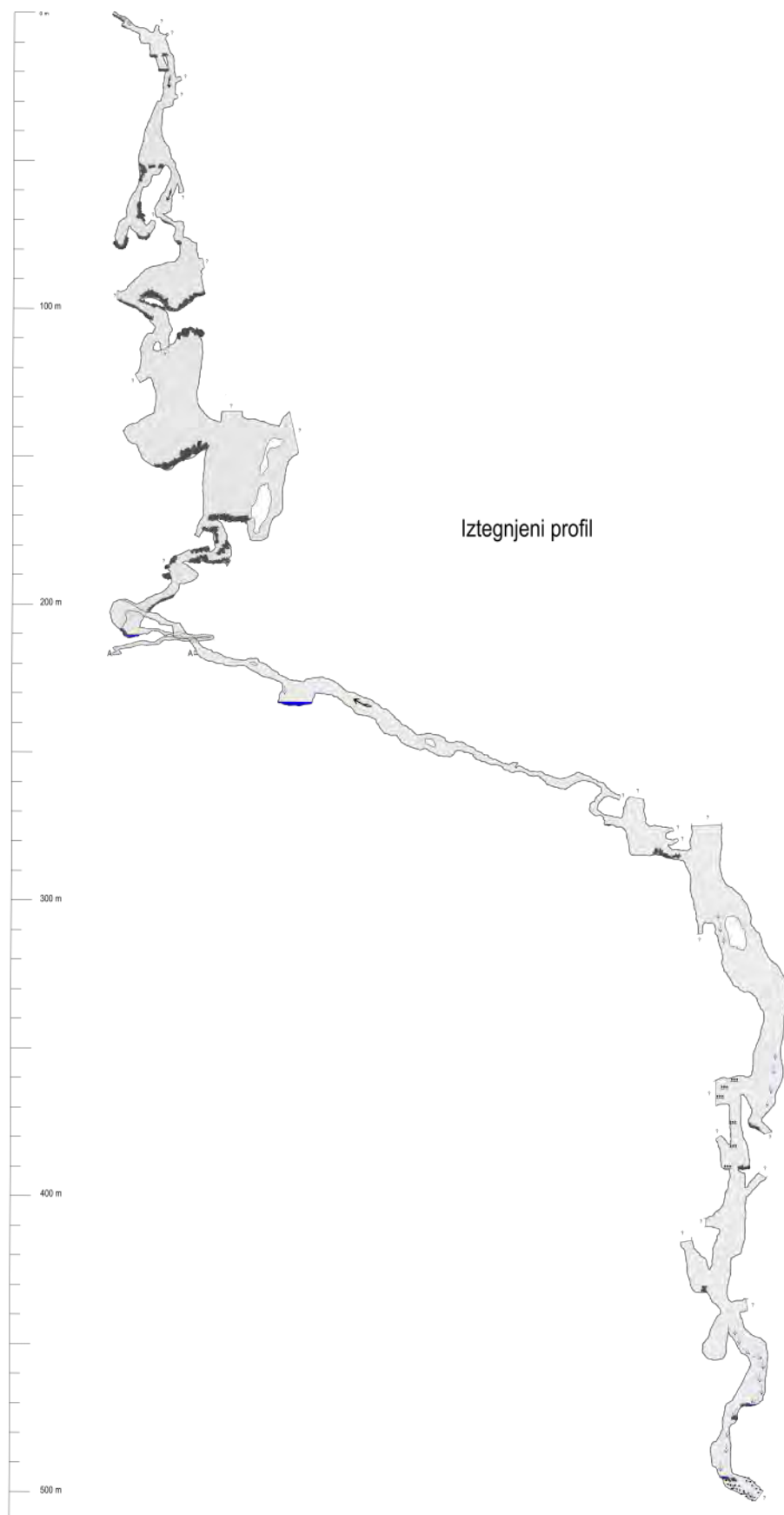
Do katerega izvira? Sploh ne vemo, v kaj se spuščamo. In ravno to je čar jamarstva. Komaj čakam, da grem na Brač, mogoče celo čez 4 - P. Komaj čakam na brezna s slapovi in rove z ogromnim prepahom, kjer so se ustavili prejšnjo akcijo. Komaj čakam na raziskave!

Levo: Hišna številka. Desno: Meander v 4 - P. Foto: Matic Di Batista, Špela Borko

DRUŠTVO ZA
RAZISKOVANJE
JAM LJUBLJANA

Iztegnjeni profil

4 - P. Avtor: Matevž Marinko. Merili: Taras Večerin, Peter Mašič, Špela Borko, Matic Di Batista, Jure Bevc, Teo Delić, Aja Zamolo, Ester Premate, Vid Naglič, Mitja Mršek, Tinkara Kepic, Luka Lajovic, Gilly Elor, Matevž Marinko. 2021

Meandriranje skozi razpadajoč meander v 4 - P.

Prvih dvesto je prostornih in pretežno vertikalnih.

Nekje spodaj pod podorom se skriva vstop v 250 metrov vzdihovanja v ožinah.

Avtor načrta raje premetava novo vrv kot sedi za računalnikom.